

Цензура и слобода говора, деца и неприкладан садржај

31. март 2022.

Математички факултет,
Универзитет у Београду,
Професор: Сана Стојановић Ђурђевић

Андријана Алексић
Марко Бура
Богдан Марковић
Светлана Бићанин

Садржај

1. Увод
2. Врсте цензуре
 - 2.1. Директна цензура
 - 2.2. Самоцензура
 - 2.2.1. Самоцензура на друштвеним мрежама
3. Тешкоће цензурисања на Интернету
4. Манипулисање Интернетом од стране државе
5. Слобода говора
6. Деца и неприкладан садржај

УВОД

- **Цензура** је ауторитарно ограничавање или забрана јавног изражавања мишљења или идеја, због опасности по власт, друштвени или морални поредак.
- **Цензура** је покушај да се регулише или спречи јавни приступ информацијама или материјалима који се сматрају штетним, опасним или увредљивим.

Увод

Преглед цензуре кроз историју

- Римска влада и религиозне институције су цензурисале своје песнике и филозофе
- Инквизиција у средњем веку
- Појава штампарске машине
- У западним земљама цензуру врше власти
- У источним земљама цензуру и даље врше и држава и религијске институције
 - Зашто?

Врсте цензуре

Директна цензура

- Има за циљ да спречи појављивање или ширење материјала који су неприхватљиви. Наметнута је од стране друштва/државе.
- 3 облика:
 - монопол над информацијама од стране владиних институција
 - преглед публикације
 - лиценцирање и регистрација

Самоцензура (аутоцензура)

- Самоцензура је најчешћи облик цензуре и представља случај када појединац сам одлучи да не објави одређени садржај.
- Повод за самоцензуру је најчешће избегавање последица због компромитујућег садржаја.

Монопол над информацијама од стране владиних институција

Примери:

- Совјетски Савез
 - Влада је поседовала телевизијске станице, радио станице и новине. Приватне организације нису смеле да поседују сопствену фотокопир машину.

Монопол над информацијама од стране владиних институција

- Кина
 - Кинески приватни и државни медији су под контролом Комунистичке партије.
 - Више од 100 новинара и блогера су у притвору.
 - Становници могу бити притворени због коментара испод вести или на социјалним платформама.

Монопол над информацијама од стране владиних институција

- Саудијска Арабија
 - Новинари који заузму неутралан став по неким важним питањима (рат у Јеменији, Израелу) могу бити ухапшени.
- Србија
 - Цензура је забрањена уставом. Допуштено је ширење лажних вести.
 - Проблем са паљењем куће новинара (Милан Јовановић) и слични проблеми.

Преглед публикације

- Скривање информација које су од значаја за државну безбедност
- Већина држава забрањује или барем проверава садржај везан за осетљива питања.
- Аутократске владе не дозвољавају објављивање информација које би нарушиле њихов углед.

Лиценцирање и регистрација

- Ограничен је број радио и телевизијских станица које могу да емитују своје програме у одређеном електромагнетном спектру.
- Влада одређује које радио станице могу добити фреквенцију.
- Исто је и са телевизијским фреквенцајама.
- Ово омогућава индиректну контролу над садржајем јер они који хоће лиценцу морају да “играју по правилима”.
- Контрола медија
- Закупљивање лиценци?

Самоцензура

- *Слободна штампа саму себе цензурише*
- Златко Паковић (колумниста, новинар и редитељ)
- Данило Киш (романописац, преводилац, члан САНУ-а)

Пријатељска цензура

О самоцензури:

*“Невидљива а присутна,
далеко од очију јавности,
потиснута у најскривеније делове
духа, она свој посао обавља
ефикасније од сваке цензуре.
Мада се обе служе истим
средствима - претњом, страхом
и уценом...”*

[Детаљније](#)

Данило Киш

Питања за дискусију

1. Да ли мислите да је цензура контрапродуктивна?
2. Шта мислите о цензури у Србији?
3. Да ли би желели да живите у држави без цензуре и зашто?
4. Да ли и сами спроводите аутоцензуру и ако да, на који начин?

Хвала на пажњи!

Светлана Бићанин 28/2018